

D. Dop av ungdomar och av vuxna

Ungdomar och vuxna som inte är rätt döpta upptas i kyrkans gemenskap sålunda, att de efter behövlig undervisning undfår dopet (KO 1:3,1,3p).

Den som fyllt femton år kan ansluta sig till kyrkan med vårdnadshavarnas skriftliga samtycke (3 § i religionsfrihetslagen). Anhållan om inträde skall riktas till församlingens kyrkoherde. Samtycker kyrkoherden inte till denna anhållan skall ärendet överföras till kyrkorådet eller församlingsrådet för avgörande (KO 1:3,3).

Den som döps skall ha minst två faddrar vilka skall vara konfirmerade medlemmar av en evangelisk-luthersk kyrka eller höra till en kristen kyrka eller ett religions-samfund som kyrkomötet har godkänt ett avtal med (KO 1:4,2). Utöver dessa kan även medlemmar av kristen kyrka eller kristet religionssamfund som godkänner ett av den evangelisk-lutherska kyrkan förrättat dop vara faddrar. Minst två faddrar eller andra vittnen skall vara närvarande vid dopförrättningen (KO 2:17).

Dop av ungdomar och vuxna innebär att personen i fråga anses vara skriftskolgången och konfirmerad. Den döpta har dock rätt att delta i en gemensam konfirmation, t.ex. tillsammans med en konfirmandgrupp.

Dopet förrättas i en kyrka, i ett kapell, i hemmet eller på någon annan lämplig plats (KO 2:16,1).

Under dopförrättningen kan kyrkans påskljus vara tänt.

Vid valet av musik bör förrättningens gudstjänstkaraktär beaktas.

Den som skall döpas bär om möjligt alba. Alban kan alternativt kläs på i samband med moment 13 (dopet).

I Inledning

1. Psalm

2. Inledande välsignelse och växelhälsning

Välsignelsen och växelhälsningen kan läsas eller sjungas. Melodier s. 395.

Välsignelse

L I Faderns och ✚ Sonens och den heliga Andens namn.

F Amen.

Växelhälsning

L Herren vare med er.

F Herren välsigne dig.

3. Inledningsord

Inledningsorden kan formuleras fritt.

L Kära vänner, kära NN. I dag gläder vi oss över Guds frälsande nåd. Att bli döpt är att få bli Guds barn, att bli medlem i Kristi kyrka och arvinge till det eviga livet. Jesus säger: "Den som tror och blir döpt skall räddas." (Mark. 16:16)

4. Psaltarpsalm

Man kan välja en psaltarpsalm enligt kyrkoåret eller någon annan psaltarpsalm.

Psaltarpsalmen kan läsas eller sjungas. Den kan omges av en antifon. Psalmtoner, se Gudstjänstboken s. 441. Omkväden till psaltarpsalmerna s. 404, nr 723, 724.

Psalmerna avslutas med Gloria Patri, som kan ersättas av en psalmvers ur psalmboken, t.ex. 22:15, 53:4, 90:4, 106:7, 153, 173:4, 174:4, 254:4, 286:3 eller 566:7. Gloria Patri utelämnas under fastetiden från och med femte söndagen i fastan.

Antifon

Kom och se Guds gärningar,
hans väldiga verk bland människor.

Ps. 66:5

eller

Detta är dagen då Herren grep in.
Låt oss jubla och vara glada!

Ps. 118:24

Psalm

Herre, vår härskare, *
väldigt är ditt namn över hela jorden.
Jag vill besjunga din himmelska prakt *
med ett barns, ett dibarns mun.

Du har rest ett värn mot dina fiender *
för att betvinga ovän och hämnare.

När jag ser din himmel, som dina fingrar format, *
månen och stjärnorna du fäste där,

vad är då en människa att du tänker på henne, *
en dödlig att du tar dig an honom?

Du gjorde honom nästan till en gud, *
med ära och härlighet krönte du honom.
Herre, vår härskare, *
väldigt är ditt namn över hela jorden.

Ps. 8:2–6, 10

eller

Jag vill alltid prisa Herren, *
ständigt sjunga hans lov.
Stolt ger jag Herren äran, *
de betryckta hör det och gläds.
Lova Herren med mig, *
låt oss tillsammans ära hans namn!
Jag sökte mig till Herren och han svarade mig, *
han befriade mig från all fruktan.
Se mot honom och stråla av glädje, *
sänk inte blicken i skam.

Ps. 34:2–6

eller

Hylla Herren, hela världen, †
tjäna Herren med glädje, *
träd fram inför honom med jubelrop!
Besinna att Herren är Gud,
han har gjort oss och vi är hans, *
hans folk, fåren i hans hjord.
Gå in genom hans portar med tacksägelse, †
kom till hans förgårdar med lovsång. *
Tacka honom, prisa hans namn,
ty Herren är god,
evigt varar hans nåd, *
från släkte till släkte hans trofasthet.

Ps. 100

eller

Jag ser upp emot bergen: *
varifrån skall jag få hjälp?
Hjälpen kommer från Herren, *
som har gjort himmel och jord.
Han låter inte din fot slinta, *
han vakar ständigt över dina steg.
Han sover aldrig, han vakar ständigt, *

han som beskyddar Israel.
Herren bevarar dig, †
i hans skugga får du vandra, *
han går vid din sida.
Solen skall inte skada dig om dagen, *
inte månen om natten.
Herren bevarar dig från allt ont, *
från allt som hotar ditt liv.
Herren skall bevara dig †
i livets alla skiften, *
nu och för evigt.

Ps. 121

Gloria Patri

Ära vare Fadern och Sonen och den heliga Anden, *
nu och alltid och i evigheters evighet. Amen.

Antifonen upprepas.

5. Korstecknet

Prästen tecknar korsets tecken på dopkandidatens panna och bröst och säger:

Tag det heliga korsets tecken på din panna † och på ditt bröst † till ett vittnesbörd om att Jesus Kristus, den korsfäste, har friköpt dig och kallat dig att vara hans lärjunge.

Prästen fortsätter:

Gud, den barmhärtige, har genom sin Son Jesus Kristus berett dig frihet från syndens, dödens och ondskans välde. Må han ge dig kraft att dö bort från synden och leva för Kristus.

eller

Prästen säger:

Barmhärtige Gud. Bara du frälsar från allt ont. Befria NN från mörkrets välde. Skriv hans/hennes namn i livets bok, och led honom/henne i ditt ljus.

Prästen tecknar korsets tecken på dopkandidatens panna och bröst och säger:

Tag det heliga korsets tecken på din panna † och på ditt bröst † till ett vittnesbörd om att Jesus Kristus, den korsfäste, har friköpt dig och kallat dig att vara hans lärjunge.

6. Bön

Uppmaningen till bön kan följas av en kort tyst bön.

L Låt oss be.

1.
Gud,
vi tackar dig för livets gåva.
I dopet ger du oss din nåd och kärlek.
NN har nu välsignats med korsets tecken.
Upptag honom/henne i din gemenskap.
Låt honom/henne få vandra i ditt ansiktes ljus
och uppfyll honom/henne med din heliga Ande.
Hör oss för Jesu Kristi skull.

2.
Allsmäktige Gud, käre himmelske Fader.
Vi tackar dig för att du har gett oss det heliga dopet
där vi i Jesu namn renas från synden
och din Ande föder oss på nytt.
Vi ber till dig:
Ta NN genom det heliga dopet in i din gemenskap.
Beskydda honom/henne för mörkrets makt
och låt honom/henne få tjäna dig i trofasthet under hela sitt liv.
Ge honom/henne till sist ett hem hos dig i himlen.
Hör oss för Jesu Kristi skull.

F Amen.

II Ordet

7. Bibelläsning

Någon eller några av följande bibeltexter läses. Man kan också välja bibeltexter enligt kyrkoåret eller andra bibeltexter. Evangeliet läses alltid till sist.

Textläsaren anmäler bibelstället.

Mellan textläsningarna kan svar infogas (psaltarpsalm, psalm, sång, instrumentalmusik eller stilla meditation).

Jes. 43:1

Nu säger Herren,
han som har skapat dig:
Var inte rädd, jag har friköpt dig,
jag har gett dig ditt namn, du är min.

Apg. 2:38–39

Omvänd er och låt er alla döpas i Jesu Kristi namn, så att ni får förlåtelse för era synder. Då får ni den heliga anden som gåva. Ty löftet gäller för er och era barn och alla dem långt borta som Herren, vår Gud, vill kalla.

Rom. 6:3–11

Vet ni då inte att alla vi som har döpts in i Kristus Jesus också har blivit döpta in i hans död? Genom dopet har vi alltså dött och blivit begravda med honom för att också vi skall leva i ett nytt liv, så som Kristus uppväcktes från de döda genom Faderns härlighet. Ty har vi blivit ett med honom genom att dö som han skall vi också bli förenade med honom genom att uppstå som han. Vi vet att vår gamla människa har blivit korsfäst med honom för att den syndiga kroppen skall berövas sin makt, så att vi inte längre är slavar under synden. Ty den som är död är frikänd från synden. När vi nu har dött med Kristus är vår tro att vi också skall leva med honom. Vi vet ju att Kristus har uppväckts från de döda och inte mer skall dö. Döden är inte längre herre över honom. När han dog, dog han bort från synden, en gång för alla. När han nu lever, lever han för Gud. Så skall också ni se på er själva: i Kristus Jesus är ni döda för synden men lever för Gud.

Gal. 3:26–28

Alla är ni genom tron Guds söner, i Kristus Jesus. Är ni döpta in i Kristus har ni också iklätt er Kristus. Nu är ingen längre jude eller grek, slav eller fri, man eller kvinna. Alla är ni ett i Kristus Jesus.

Tit. 3:4–5

När Guds, vår frälsares, godhet och kärlek till människorna blev uppenbara räddade han oss – inte därför att vi gjort några rättfärdiga gärningar utan därför att han är barmhärtig – och han gjorde det med det bad som återföder och förnyar genom den heliga anden.

1 Petr. 3:20–21

I Noas dagar väntade Gud tålmodigt, medan arken byggdes i vilken några få räddades genom vattnet. På motsvarande sätt räddas ni nu av vattnet i dopet,

som inte innebär att kroppen görs ren från smuts utan att man med gott uppsåt vänder sig till Gud. Och ni räddas genom att Jesus Kristus har uppstått.

Mark. 16:15–16

Jesus säger:

”Gå ut överallt i världen och förkunna evangeliet för hela skapelsen. Den som tror och blir döpt skall räddas, men den som inte tror skall bli dömd.”

Joh. 3:5–8

Jesus sade till Nikodemos: ”Sannerligen, jag säger dig: den som inte blir född av vatten och ande kan inte komma in i Guds rike. Det som har fötts av kött är kött, och det som har fötts av ande är ande. Var inte förvånad över att jag sade att ni måste födas på nytt. Vinden blåser vart den vill, och du hör den blåsa, men du vet inte varifrån den kommer eller vart den far. Så är det med var och en som har fötts av anden.”

8. Tal

Prästen håller ett fritt tal eller använder nedanstående alternativ. Prästen kan ge dopkandidaten ett särskilt bibelord. Detta bibelord berörs då i talet och skrivs in i dopattesten. I doptalet kan man med beaktande av doptillfället behandla följande ämnen:

- livets gåva (skapelsen), Kristi försoningsverk (återlösningen), den heliga Andens gåva (helgelsen)
- den döptes inlemmande i församlingsgemenskapen
- att leva och växa som kristen

Kära NN, kära vänner. När Herren Jesus samlade sina första lärjungar gav han dem en mycket personlig kallelse med orden: Följ mig! Efter sin död och uppståndelse upprepade han denna kallelse, och han drar alltjämt alla till sig genom evangeliets budskap och kärlekens makt. Han gav sin kyrka dopets sakrament. Genom dopet får vi del av det som Kristus har vunnit åt oss genom sitt lidande, sin död och sin uppståndelse. Vi får ta emot syndernas förlåtelse och det eviga livets gåva.

Därför är dopet en gräns mellan det gamla och det nya och en port till den kristna kyrkan. Alla de bibliska händelser som omtalas i dopformuläret talar om övergången eller räddningen från det gamla till det nya. Därför är det en stor nåd att få bli döpt. Det är att lämna allt det gamla bakom sig och att gå in i ett nytt land och en ny värld.

Som döpt får du varje dag följa Herren Jesus i ditt liv. Du behöver inte vandra ensam på denna väg, utan du får räkna med det stöd som den kristna gemenskapen ger. Därför är du välkommen att delta i församlingens gudstjänst och att på olika sätt fördjupa dig i Guds ord. Du är välkommen att fira

nattvard tillsammans med din församling. Där får du ny kraft för vandringen och du kallas att i kärlek tjäna dina medmänniskor.

Vi ber att Gud skall välsigna dig och dina faddrar på den nya vägsträcka som nu ligger framför er. Det är viktigt att vi ger varandra stöd, och vi får alltid komma ihåg Jesu löfte i missions- och dopbefallningen att han skall vara med oss alla dagar till tidens slut.

9. Psalm

Psalmen kan ersättas av en dopsång, s. 406, nr 734, 735, 736, eller av annan lämplig musik.

III Döpet

10. Dopbefallningen

Vattnet hålls i dopfunten omedelbart före dopbefallningen och bönen, ifall detta inte gjorts tidigare.

L Vår Herre Jesus Kristus har själv instiftat det heliga döpet, då han sade till sina lärjungar: ”Åt mig har getts all makt i himlen och på jorden. Gå därför ut och gör alla folk till lärjungar: döpa dem i Faderns och Sonens och den heliga Andens namn och lär dem att hålla alla de bud jag har gett er. Och jag är med er alla dagar till tidens slut.” (Matt. 28:18–20)

eller

L Låt oss be.

Allsmäktige och nådige Gud. I begynnelsen skapade du himmel och jord. Likt en stark vind svepte din Ande fram över de första vattnen och gav liv åt allt. Så blev vattnet en skapelsens kraft och gåva. I dina gärningar har du på många sätt förebådat döpet. När flodens vatten täckte jorden räddade du Noa och hans familj. Du ledde ditt folk genom Röda havet och befriade det från slaveriet i Egypten. När Johannes i enlighet med din vilja döpte Jesus, din Son, i Jordanfloden, lät du din Ande sänka sig över honom. På korset blev han för oss en livets källa, och efter sin uppståndelse instiftade han döpet, då han sade till sina lärjungar:

”Åt mig har getts all makt i himlen och på jorden. Gå därför ut och gör alla folk till lärjungar: döpa dem i Faderns och Sonens och den heliga Andens namn och lär dem att hålla alla de bud jag har gett er. Och jag är med er alla dagar till tidens slut.” (Matt. 28:18–20)

Vi följer din Sons uppmaning och ber: Låt dopets källa alltid vara öppen för din kyrka. Där har vi blivit begravda med Kristus för att vi skall leva i uppståndelsens nya liv. Sänd din heliga Ande för att låta detta under ske. Må detta dopvattnen påminna oss om vårt eget dop och om den djupa föreningen med alla andra som är döpta. Fyll oss med glädje över att vi som medlemmar av Kristi kyrka får vara lemmar i hans kropp. Detta ber vi om genom Kristus, vår Herre.

F Amen.

eller

L Låt oss be.

Gud, vår livgivare. Du har skapat vattnet som frambringar grönska på jorden och ständigt förnyar och renar våra kroppar. När floden kom, räddade du Noa och hans familj i arken. På samma sätt är dopets nåd en räddande ark också för oss. Du lät ditt folk gå genom havet till frihet från slaveriet i Egypten. Din Son, Herren Jesus, blev döpt i Jordanflodens vatten, och han befriade oss från syndens och dödens bojor genom sin död och uppståndelse. Han instiftade det heliga dopet, då han sade till sina lärjungar:

”Åt mig har getts all makt i himlen och på jorden. Gå därför ut och gör alla folk till lärjungar: döpa dem i Faderns och Sonens och den heliga Andens namn och lär dem att hålla alla de bud jag har gett er. Och jag är med er alla dagar till tidens slut.” (Matt. 28:18–20)

Vi ber dig: Sänd din heliga Ande. Låt honom/henne som nu döps i detta vatten få del av det nya livet, och gör honom/henne till arvinge av ditt eviga rike. Hör vår bön för vår Herres Jesu Kristi skull.

F Amen.

*11. Trosbekännelsen

Trosbekännelsen läses gemensamt.

L Låt oss bekänna vår gemensamma kristna tro.

F Jag tror på Gud, Fadern, den allsmäktige,
himplens och jordens skapare,

och på Jesus Kristus,
Guds ende Son, vår Herre,
som blev avlad av den heliga Anden,
föddes av jungfrun Maria,

led under Pontius Pilatus,
korsfästes, dog och begravdes,
steg ner till dödsriket,
uppstod på tredje dagen från de döda,
steg upp till himlarna,
sitter på Guds, den allsmäktige Faderns, högra sida
och skall komma därifrån
för att döma levande och döda,

och på den heliga Anden,
en helig, allmännelig kyrka,
de heligas gemenskap,
syndernas förlåtelse,
kroppens uppståndelse
och det eviga livet.

*12. Fråga

L Vill du bli döpt till denna tro och få del av alla dess löften?

Svar: Ja.

*13. Dopet

L På Jesu befallning döper vi dig i den treenige Gudens namn.

Prästen gjuter dopvattnet tre gånger vatten över dopkandidatens huvud och säger:

NN (förmannen), jag döper dig i Faderns och Sonens och den heliga Andens namn.

Prästen lägger handen på dopkandidatens huvud och kan uppmana också (föräldrarna och) faddrarna att delta i handpåläggningen.

L Vår Herres Jesu Kristi nåd, Guds kärlek och den helige Andes delaktighet vare med dig.

Den döpta: Amen.

Faddrarna klär den döpta i en alba, om han/hon inte har burit en sådan under hela förrättningen. Prästen säger:

Aposteln Paulus säger: "Är ni döpta in i Kristus har ni också iklätt er Kristus." (Gal. 3:27)

Prästen tänder dopljuset vid det ljus som står på altaret eller dopbordet eller vid kyrkans påskljus. Prästen räcker dopljuset till den döpta och säger:

Jesus säger: "Jag är världens ljus. Den som följer mig skall inte vandra i mörkret utan ha livets ljus." (Joh. 8:12)

- L I det heliga dopet har du upptagits i Kristi kyrka och blivit medlem av X församling. Vi innesluter dig i vår kärlek och i våra förböner. Aposteln Paulus säger: "Alltså är ni inte längre gäster och främlingar utan äger samma medborgarskap som de heliga och har ert hem hos Gud." (Ef. 2:19)

14. Psalm

Psalmen kan ersättas av en dopsång, s. 406, nr 734, 735, 736, eller av annan lämplig musik.

15. Kyrkans förbön

Någon av följande böner kan användas.

L/S Låt oss be.

1.
Allsmäktige Gud, vår Herres Jesu Kristi Fader. Vi tackar dig för att du har kallat NN in i din kyrkas gemenskap och för att han/hon genom dopet har fått bli Kristi lärjunge. Styrk honom/henne med din heliga Ande. Lär honom/henne att varje dag förtrösta på dig. Hjälp också faddrarna att ge honom/henne det rätta stödet. Ge oss alla nåden att få växa i tro och kärlek, att bevaras i din kyrkas gemenskap och att en gång få ärva det eviga livet hos dig. Genom din Son Jesus Kristus, vår Herre.

2.
Vår himmelske Fader. Vi tackar dig för att du i dopet har fört oss från mörkret till ljuset. Vi ber för NN som nu har blivit döpt. Hjälp honom/henne att växa i tro och kärlek. Styrk honom/henne med ditt ord och nattvardens heliga sakrament. Hjälp honom/henne att med tillförsikt vända sig till dig i bön. Ge oss alla kraft och mod att gå din viljas väg. Detta ber vi om för Jesu Kristi skull.

F Amen.

16. Herrens bön

Herrens bön läses gemensamt.

Den ekumeniska formen av Herrens bön s. 392.

F Fader vår som är i himmelen.
Helgat varde ditt namn.
Tillkomme ditt rike.
Ske din vilja, såsom i himmelen
så ock på jorden.
Vårt dagliga bröd giv oss i dag,
och förlåt oss våra skulder,
såsom ock vi förlåta dem oss skyldiga äro,
och inled oss icke i frestelse
utan fräls oss ifrån ondo.
Ty riket är ditt och makten och härligheten
i evighet.
Amen.

IV Avslutning

17. Välsignelse

Alternativ text till välsignelsen s. 393.

L Herren välsigne er och bevare er.
Herren låte sitt ansikte lysa över er och vare er nådig.
Herren vände sitt ansikte till er och giv er frid.
I Faderns och ✝ Sonens och den heliga Andens namn.

F Amen.

18. Psalm

Efter psalmen överräcker prästen dopattesten och fadderbrevet och inbjuder de närvarande till den gudstjänst där man ber för den döpta och för hans/hennes faddrar.